

Locuint'a Redactorului:
e in
Strat'a Morarilor Nr. 13.
Berisorele nefrancate nu se voru
sfînd decât numai de la coresponden-
tii regulari ai „Federatiunii“
Articlii transisi si nepublicati se
voru arde.

FEDERATIUNEA

Diurnal politiciu, literariu, comercialu si economicu.

Va esî Mercuri-a, Vineri-a si Dominec'a.

Pretul de Prenumeratîune:
Pre trei lune 3 fl. v. a.
Pre siese luns 6 fl. " "
Pre anul intregu 12 fl. " "

Pentru Roman'a:
Pre an. intregu 40 Lei n. — 16 fl. v. a.
" 6 lune 20 " = 8 " "
" 3 — 10 " = 4 " "

Pentru Insertiuni:
10 cr. de linia, si 30 cr. tapa tim-
brale pentru fise care publica-
tione separate. In Locul deschis
20 cr. de linia
Unu exempliaru costă 10 cr.

Programul nostru si D. Caval. Puscariu et Comp.

Est Deus in nobis, et sunt commercia coeli,
Sedibus aetheris spiritus ille venit.

Ovid.

Elementul magiaru ca si celu romanescu este solat si tescuitu intre doue mari eleminte, celu nemtiescu si celu slavianu, amendoua cuceritorie si urmare amenintiatorie. Celu nemtiescu este mai periculosu pentru ca desnationaliză ori unde se vîresce si are in ajutoriulu său spre acestu scopu si gradulu de cultura mai innaltu, afara de acăsta este mai compactu si mai omogenu decât celu slavianu, carele numera mai multe individualităti natiunale separate unite numai prin forța absolutismului moscoviticu. Romanii si magiarii stau ca doua insule intre doua oceane, a le caror valuri amenintia cu inundare. Insulele ce e dreptu sunt de stanca, dar „gutta cavat lapidem“, si aceste doua eleminte trebuie să lucre necontenit u se intari si a se sprinji imprumutatu. De trei ori dorere! ca magiarii urmeza chiar si in dîtele noastre, — candu li-s'ar potă desehide ochii să védia mai lînde, — politică loru tradiționala dusmanosa elementului romanu, nebaganu de sama ca prin orb'a loru procedura si sapa mormentulu, pregatindu-i calea ce duce la contopirea in elementulu germanu. — Istoria magiarilor arăta indeveratu ca decât ori regii loru se semtiau ce-va-si mai in potere, ora pre romanii din principate i vedea strinatori ori returci ori de Poloni și de amendoi o data insociti si statari, in locu de a-i sprinji staruiau a scote folose in necasurile loru si de căte-va ori incercarea chiar a cucerirea a celoru principate, dar totu istoria a dovedesce ca increduti si inganatii regi ai magiarilor de sătate ori au fostu respinsi batuti. Provendina divina au vrutu, chiaru si intru interesulu magiarilor, ca elementulu romanu in principate să reama autonomu si să nu cadia sub poterea cea demoralisatorie si desnationalisatorie a germanismului. Magiarii perdura independenti a loru si nu o mai potu recascigă, pre candu romanii sub suzeranitatea imperiului turcescu, carele de multu se afla in decadinta, era asta-di in agonia mortii sigure, si-au parstatu nevatemata autonomia si sunt aproape de a-si recascigă deplin'a independintia, senturandu remanente suzeranitatii otomane mai multu nominale de statu reale.

Ce facu magiarii asta-di? Carea este politică loru actuala? totu cea vechia. Ei, semintă asiatica, aristocratica pana la opincariu, lacoma de predominire au preferit a-si bagă capulu in jugu decât să se invioseca a împărți drepturile si libertățile cu poporele colocutorie. Ca să repareze retelele seculare ce li facuse, nici prin minte nu li-au plesnitu, ba fatia cu romanii urmăza a dovedi o reavointia revoltatoria. Ei vitezii dreptului istoricu, adeca a nedreptății, nu se sfiescu a formă dreptu a supr'a principatelor romane dicandu ca cutare rege alu loru ar' fi fostu căteva dile la preimblare in Moldov'a și in România, dar' cu violența retacu a spune că s'au intorsu d'acolosu capetele sparte. Ba, cu patronii din Vien'a facu cum au facutu satan'a cu Isus, candu l'au ispitit in munte. Li arăta tierele cele manose de la Dunare, dicandu „vedeti aceste tote sunt ale nostre, că-ce avemu dreptu istoricu la ele, éca vi-le dâmu tote cuceritele pentru coron'a lui Stefanu.“

Este preadeveratu ca maestrulu Beust si colegii lui, barbatii de statu ai Transilvaniei, inca sunt sfîrșiti, intrecu pre colegii loru din Cislaitani'a, cari oricum se rescocorescu, nu sunt decât discipulii, si inca slabuti, ai dascaliloru de Vien'a.

Acestoru-a li-au sucesu a bagă frica panica in Unguri, si ce minune! chiaru prin acel-a a supr'a celorunguri pretindu a fi stapani. Politică de Vien'a au isbutit u indusmană aceste doua eleminte destinate a traî in buna vecinete si fratiatate. Următoare voru dovedi că tota larm'a cea surda in contră Romania si a intregu elementului romanescu, au fostu artificiala, au fostu fabricata la Vien'a de unde, usioru creduta, s'au trecutu si la magari. Magarii se voru desceptă tardiu spre a vedè, spre a se convinge că politică vienese are aversulu său in Pest'a si reversulu in Bucuresci... are tote criticele duplicității. Pana acum acăsta politica per-

fida si-au ajunsu scopulu, dar ne indoimur forte ca să o pota scote la capetu bunu. Magarii au calcatu in cursa, dar să sperămu in Ddieu, că Romanii să voru feră de ea, candu li-se-va aruncă in cale.

Resultatulu acestei politice este *patriotismulu celu eslusivu* al magiarilor, egoismulu loru natiunalu, carele nu are mai putinu fatale consecințe decât egoismulu individualu: elu isozela elu desbina pre locitorii acelei-a-si tiere, i sumutia de a-si strică unulu altui-a, in locu de a se ajutoră, a se sprinji, — elu e fatalu acelui monstru infioritoru si cruntu, carele generéza resboiele si intre aceste pre celu mai detestabilu, pre celu mai funestu: resbelulu intre concetatiene...

Resultatulu acelei politice este legea creata in contră natiunalitătilor si este legea de uniune a Transilvaniei in contră vointie Romanilor. Cine nu vede in aceste legi politică de carea vorbim?

Numi-vei dta dle Cav. P. . dreptate său chiaru si numai legalitate, acea fapta carea timbréza cu ... pre cei cari au comis-o? fapta carea au rapit de la una natiune intréga mai tote drepturile ei, ba in nega si facultatea de a posiede vre unu dreptu?

Suntemu redusi la o stare ce sémena multu cu cea antemartiala. Atunci contrarii nostri au potutu să ne trateze astfelu, au potutu să ne tiana in *sierbitute si nesciuntia*, in ticalosia si dejosire, pentru că fiindu ei *domnii societății* au organizat-o dupa a loru placu, numai in uniculu interesu propriu, luanu de la poporul mediu-locele de a se aperă pre sine si pre ai săi, despoinandu-lu de tote drepturile politice, oprindu-lu de la *concurgerea in facerea legitoru*, de la parteciparea in portarea aferilor comune si reducandu-i la o simpla supunere pasiva. — Asta-di inse in seculu luminelor, candu poporul nu se mai pota eschide din constitutiune, chiaru si numai prin libertatea individuala singura si-pote eluptă libertatea natiunala. — S'au disu „luati-ne tote libertățile, numai libertatea pressei nio lasati si cu acăstă vomu recascigă tote celelalte.“ Eu inca credu acăstă si mai adaugu că *dreptulu de reprezentare alu poporului* este acea potere immensa prin carea se recasciga si mai siguru libertățile perduite său celea ce ni lipsescu inca. Amendoue aceste drepturi se potu forfecă, ingusta, dar, a se sugrumă cu totulu asta-di in seculu carele traime, este preste poterile chiar' si a celui mai rafinat despotismu. Apoi cătu pentru noi Romanii in parte, atunci candu reinviua, intenesce jumetatea natiunii nostre, este ore cu potintia a privă cealalta jumetate de aeru si de lumina!? Nu! neci atunci candu contrarii nostri aru zidu muri ca in Chinei in mediu-loculu nostru.

Asta data suntemu siliti a curmă articlulu si fiindcă vomu lipsi de acasa căte-va dile, numai dupa reintornare vomu continua consideratiunile generale si vomu inchia cu cestiunea Transilvaniei.

Alesandru Romanu.

Vocea unui preotu romanu cătra confratii săi preoti d'in Ardealu.

Preoti, cu crucea in frunte...!

Tempulu alegerilor dietali se apropia. Romanulu transilvanu, ca unu Ercule multu-patit, stă era-si la crucea drumurilor, se trediesce era-si că e pusu in fati'a alternativei, de a alege său ba; de a-si tramite pre deputatii săi la diet'a pestana si prin astă a-si subscrive insu-si de buna voia sentintă de morte politica-natiunale dictata de acea dieta, său abtinențu-se de la alegeri a protestă estu-modu in fati'a lumii si in modrul celu mai legală contră batjocuirei de lege a uniunii si asiè numita a natiunalitătilor, prin cari inganatii adversari se incerca de nou a-lu incalcă.

Ca dulcele surisu alu Auorei se pareă, in urmă legiuirilor din 186%, a se deschide si pentru Romanii belei Transilvanie o-era noua mai fericie. Inse ciuriu romanu nu preste multu de nou se intunecă. Acele legi de o mii de ori mai liberali decât totu liberalismulu magiaru ce a existat candu-va sub sore, sunt delaturate unilateralmente. Prin acele legi Romanii au demistratu in fapta, că ei voru să intinda Magiarilor colocutori intr'adeveru mana fratișca, că voru cu sinceritate să le devina frati atât in bine

cătu si in reu. Dar „natiunea aristocratică“, spiritul de suprematia magiaru nu vră să recunoasca pre terenul drepturilor si binefacerilor din statu decât numai descendinti de ai lui Arpăd și Heloti, in patria comune afara de „ună si nedespătibila natiunea politica magiara“ nu vră să scia de altii decât de sclavi politici, cari sunt suferiti ca in negrul trecutu „propter emolumentum regnicolarum publicum“, având destinat'a de a suportă sarcinele gloriosului imperiu magiaru, decurendu plamaditu.

Său dora ni se va potă obiectiună d'in vre-o parte, cumcă nu graimă adeverul? Dar' ore nu e cea mai necrutatoria batjocura pre lume, a pastră pentru Transilvani, chiaru si dupa fortat'a uniune ori mai dreptu graindul fusione a Transilvaniei cu Ungaria, o lege electorală feudală ca cele d'in seclii intunecul numai pentru că acăstă se pare buna spre apesarea Romanilor? Unde s'a mai pomenit vreodata; ca intr'unul si acel-a-si corpu legelativu să sieda deputati alesi dupa doue legi electorale deosebite? Său mai departe legea poreclita „a natiunalitătilor“ nu merita ea ore mai cu dreptu cuventu a se numi „lege pentru a securarea suprematiei limbei magiare, si pentru introducerea ei pre nesentite pana in sanctuariu familiei si alu bisericei natiunilor nemagiare?“ Alături se numai legea acăstă cu legile sabiiane din 186%, si lumină este oru-a va lumină si areta inca si mai invederatu intunecul celei-a, sub carele se ascundu nefericite si nefericitorile tendintie vechi de magarisare.

Fatia cu aceste si asemenei insulte aruncate cu o arogantia asiatica asupr'a natiunilor nemagiare si intre aceste cu preferintia asupr'a Romanilor, noi nu credem să se afle unu singuru Romanu de anima si sentiente curate, carni-a să nu i-se revolte sangele stramosiescu in vine. Nu, stranepotulu marelui Traianu n'a potutu degenera intr'atatu-a, cătu să-si uite de demnitatea sa natiunale; asupririle si sclavi'a, deș de multe vecuri, totu-si e preste potintia să-i sia infrantu si molipsită intr'atatu-a animu'lui nobile, cătu acăstă să nu mai sentia reinviator'a adiere a geniului secului nostru, alu acestui seclu disu cu totu dreptulu alu natiunalitătilor si alu luminărei; Romanulu ardeleanu nu-i modru să se incumete asta data a pasi la urna, să alegă era-si pentru diet'a din Pest'a si astfelu să se faca elu insu-si instrumentul alu nemicirei sale in mană acelor-a, precari in 1848 pentru asemenei tendintie i-a combatutu cu atât'a bravura si atât'e sacrificie si cari intru orbi'a loru cea fără parechia, reimprospetara sub o forma mai modernă negră legiuire d'in vechime „de extirpatione radicitus populi walachici.“

Astă e firmă nostra creditia. Si acăstă credinta o nutrimu noi nu numai despre intielegintă romani transilv. binesentitori, ci si despre mai pucinu intielegintele, dara bunulu si necoruptul nostru popor — numai daca acestă va să fie invetiatu si lumiutu despre insemnata cestiunei, numai daca acestă va fi condusu cu dibacia. Inse cine să-lu mineze si invetie, cine să-lu conduca? Respondu: Cine altii, daca nu in prim'a linia pastorii săi sufletesci, bravii preoti romani.

Deci „Preoti, cu crucea in frunte!...“

Asi, Iubiti Confrati. Sant'a acăstă devisa, „Preoti cu crucea in frunte“, să ne animeze astă di mai multu decât ori si candu. Nu in contră constituției, ci intre marginile constituției legali dorim si voim noi a conduce pre bravul nostru popor. Altora, precum d. e. opuseniilor magari, li este si li sia iertat a atacă chiaru si temeliele constituției dualistice de adi; noi inse numai schimbarea unor legi pentru noi in gradul supremu nedrepte si asupritorie vomu tinde a-o miduloc, si astă inca pre calea si cu mediul cele mai constituționale. Ni se va potă impută noue acăstă? Cu dreptulu nici decât. Căci noi amu luat a supr'a-ni detorintă, de a grigi de binele filorul nostri nu numai celu eternu, ci implicitu si de celu temporal; ne-amu deoblegat, a fi sarea pamantului si lumeni'a in tote cercușările vietiei pastorilor nostri. Să simu dara acăstă acum si totu-de-un'a cu acea consciuntiositate si iubire invapaiata, carea ne lega de char'a nostra natiune, d'in carea facu parte

parintii, consanguenii, fratii si sororile noastre; se ne portam ca buni fi catra amat'a si amatori'a mama, ce ne-a laptat si ne nutresce mereu la sinurile sale.

Sciu pre bine, ca adversarii nostri seculari voru desmenta si se voru nesul a ve abate de la implinirea acestei oblegatiuni sante sub mii si mii de preteste, intre cari inainte de tote sub acel'a, ca „preotii nu se amestece in trebe politice.“ Se cautam in se, fratilor, in giuru de noi, si ce vomu vedea? Vomu vedea la clerulu magiaru sentiul natuinalu potentiatu pana la fanatismu, si lucrarri amesurate acestui-a; vomu vedea epistole pastorale indreptate de primateli Ungariei si de cei-alalti prelati magari catra clerulu loru subalternu, provocandu-lu pre fatia si instruindu-lu, cum acest'a la alegerele viitorie se faca propaganda pentru cutare si cutare partita natuionale magiara. Apoi dura numai clerului rom. se-i fia asi'e ce-va opritu? Nu, acesta nu se pota; nu se pota cu atat mai vertosu, ca intr'o tiera constitutiunale preotulu din punctul de vedere alu statului inc' este privit de unu simplu cetatianu, ca si ori care altulu; preotulu inca platesce contributiune de avere si sange; fiulu preotului inca se inroleaza spre aperarea mosiei parintesci; si preste totu preotimea porta tote greutatile publice, ca ori-care altu eive din statu.

Dreptu ca prea sanctitii nostri archierei in atari momente pentru noi pre critice asta de bine a tac, seu — ce e si mai dorerosu — a sierbi scopurile inimicilor nostri suprematisatori, scriendu enciclice opritorie de a se mesteca preotimea nostra in treblele alegorilor dietali si in alte afaceri politice. Ast'a in se nu ne turbure pre nici unu minutu, de-ora-ce noi scimus, ca „salva obedientia“ o detorim arcipastorilor nostri in afacerile basericesci, er'drepturile constitutiunale ale cetatianilor numai legislativ'a singura le pote restringe si schimb'a.

Inainte dar', frati preoti romani din Ardeau! Inainte cu devisa „pentru imperatu, patria si natuine!“ Se luminam si se inveniam bunulu nostru poporu loialitatea eredita, pre carea stramosii sei intre evenimentele cele mai fatali au sciutu-o pasatra augustului domnitoru; se-lu inveniam amorea catra patri'a comune, pre carea Romanulu a documentat de nenumerate ori ca scie in casu de lipsa a o apera cu barbatia; se-lu inveniam inse fara pregetu si mai alesu iubirea catra natuinea sa propria, catra sine insuasi, si cumca cari sunt conditiunile conservarei de sine si adeveratele sale interese. Se ne aducem a minte de predecesorii nostri in officiul preotiesc, cum d'insii erau constrinsi cu anii intregi se pasca rimotorii superbiloru stapanitori magari inainte de a li se permite a merge se se preotiesca; si cu tote acestei pastori sufletesci intr'unu modu atat de brutale batjocuriti sciura patim' cu natuinea patiminda, a trage cu d'insa si la bine si la reu, si a remanet pana la suflarea loru cea depre urma fideli intereselor ei. Au nar fi pentru noi, succesorii aceloru bravi, cari ne gasim in cercustari neasemenatu mai favoritorie si mai suportabili, nar' fi ore desonorea cea mai mare, a parasi in momente critice pre bietulu nostru poporu, la comanda dusmanilor lui a-lu lasa fara pastori in pred'a lupilor, a nu fi gata se bemu alaturea cu d'insulu cup'a amaritiilor. Se nu fia!

Inca odata dara ve provoco, onorati frati preoti! Inainte pre susu indegetat'a cale a santei noastre oblegatiuni pastorale! Inainte acum si tot-de-un'a — cu crucea in frunte!

D.

Cuventulu Deputatului Alesandru Romanu rostitu in sedint'a Camerei Reprezentantilor Ungariei tienuta la 27 noiembrie 1868, cu ocaziea desbarterii generale a supr'a proiectului de lege pentru egal'a indrepertare a Natuinalitatilor.

Onorabila Camera! Incercandu-me a spune si eu modest'a mea parere a supr'a celor doue, respectiv trei proiecte de lege, nu me voiu incumeta, intru motivarea votului meu, la sterili deductiuni teoretice despre ideea de natuinalitate, neci, pentru a dovedi existinta natuinalor regnicolari in Ungaria, nu voiu scote argumintele din armamentariul celu ruginitu alu legilor unguresci, nu! si nu pentru cuventulu ca dora eu acestorua nu li-asu atribul neci o insemnatate, ci parte pentru ca acest'a o facura innaintea mea, cu multa cunoscinta de causa si cu rara elocintia oratoria, mai multi deputati, — parte pentru ca drepturile istorice — o marturisesc cu sinceritate — le consideru a fi cu multu mai invechite, cu multu mai nepotinciose, decat ca ele se pota emula, ori in ce privintia, cu spiretul ce domnesce in acestu seculu alu luminelor: — deci salutandu principiele profesate in cuvantarea rostita cu multa elocintia de onorab. D. ministru alu cultelor si instructiunii publice, prin cari recunoscuse ca ideea de natuinalitate e fetul libertatii si adoptandu-le din adancul sufletului meu, — de si nu dora in conformatitate cu dsa, dar' potu afirmă cu

siguritate, ca pre temeiu aceloru principie voi grai cateva cuvinte. Adeca eu inca dechiaru ca sunt fiulu secului presinte, eu inoa, ca si dsa, me inchin spiretului ce domnesce in epocha nostra, si in urma eu inca, ca si d. ministru, voi luà partea cea practica a lucrului in dejudecare proiectelor din cestiune; — era de mi-sar' intempla ca la a plecare principielor se purcedu pre cale contraria de a dlui ministru, lu rogu, ca acesta divergintia se nu mioatribuesca mle ci singuru logicei inesorabile a faptelelor.

Ce e sentimentul natuinalitatii? Ce e pieta, iubirea de natuinalitate? Cu unu cuventu ce e natuinalitatea? Nu voi defin-o prin fruse teoretice, ci avendu in vedere partea practica a lucrului, voi recurge le marele maestru alu vietiei, — la istoria, si mai nainte de tote credu, ca colegii mei de natuinalitatea magiara, lasandu de o parte proverbial'a epoca istorica de 300 de ani, numai in scurt'a epoca de la 1850 incoce inca au semftu destulu de viu: ce este natuinalitatea?

Natuinea alu carei-a fiu sunt eu, au semftu-o si mai tare, pentru ca suferintele ei au fostu mai vechie, mai grele. Au semftu-o in patri'a nostra inca intru alu XI seculu, candu nu multu dupa acest'a, principale Dragosiu, d'impreuna cu 5000 de familie emigrase d'entre muntii Maramuresiului la frati din Moldova, spre a-si cercu noua patria si a-si gasi pace si lenisce; ast'a din urma in se, numai atunci o gasira dupa ce li sucese a respinge pre regele ungurescu si pre ostasii sei, cari cursese dupa d'insulu, asi'e, precum mai tardioru sucese eroicilor sei descedinti a respinge pre regele Carolu Robertu si pre valorosulu Mateiu Corvinu.

Totu asi'e si din asemenea cause pribeg Negru Voda din Fagaras in tier'a romanescu spre a-si cercu si elu patria noua.

Totu asi'e, domniloru, detestabil'a tocmela inchiata in secul. XV. intre magaro-seculi si oneștii ospeti teutonici sub cunoscuta numire de „Uniunea celor trei natuuni“ indreptata numai spre subjugarea Romanilor, apoi „Aprobatele si Compilate“ totu atate legi barbare, cari in istoria celor trei popore voru figura pururea ca totu atatea pete rusinoze, aceste tote impreuna inveniara de ajunsu pre Romanii ca se scie: ce este natuinalitatea!

Cumca legea de „Uniune“ din 1848 a Transilvaniei, atat magaro-seculi catu si romanii au considerat-o in prim'a linia si au proclamat-o ca cestiune de natuinalitate, este lucru prea cunoscutu. Celu ce s'ar indoi, ceteasca respectivulu articlu de lege, prin carele apriatu este enunciata „Unitatea natuinala.“ Ceteasca scriptele corifeilor magari, d. e. a le lui Vesselényi, seu ordienele revelatiuni a le lui Zay publicate in „Wanderer“ si se va convinge deplinu.

Dar, voi servu cu exemplu mai prospetu. In epocha absolutismului pana la 1865, „cestiunea unguresa“ ce au fostu alta decat cestiune de „natuinalitate?“ Mi-se va opune, ca au fostu cestiune de „libertate.“ Da, Domniloru, asi'e am considerat-o si noi si cu noi din prelunga Europa civilisata, a carei-a simpatie numai pentru acestu cuventu si-le cascigase natuinea magiara, in se dupa pactulu conventu din Decembrie incoce, adeca dupa inaugurarea dualismului, carele nu e alta decat „Unio duarum nationum contra plures“ (uniunea duoru natuuni in contr'a mai multoru-a) au incetatu de a mai fi cestiune de libertate, ci au degenerat in egoismu natuinalu. Pote fi, ca si acesta indoita centralisatiune dupa opinionea altoru-a, este si cestiune de libertate, intru catu cele doue natuuni, spre a caror folosu servease dualismul, in a loru esagerata iubire de libertate au confiscat-o tota in favorea loru propria.

Daca Dualismulu nu este antaiulu pasu la pregatirea federalismului, atunci elu este ultimulu pasu ce conduce de sigur la dissolutiunea imperatiei austro-magiare, pentru ca abstragandu de la pericolele ce potu isvoril din renitintia poporelor nemultumite, cari gemu sub jugulu acestei indoite centralisatiuni, insa-si asta centralisatiune cu doue capete porta in sine semint'a eternei discordie, a luptei continue, a rivalisarii imprumutate si a dissolutiunii finale.

Precum s'au cascigatu simpatiele Europei, asi'e se potu si perde, era modest'a m'a parere este ca acu au si inceputu a se perde, dar se voru perde de sigur cu totulu indata ce se va observa ca dualismulu nu e libertatea ci uniunea duoru natuuni contr'a celor lati. Simpatiele se voru perde si atunci candu se va observa ca nu numai la deslegarea cestiunii de natuinalitate ci si la alte ponderose cestiuni interne acestu onorab. corpulu legalativu nu stia la innaltimea missiuni sale si nu purcede conformu spiretului secului presinte, ci din contra face pasi retro gadi, precum, dorere, se pota constata ca au facutu prin mai multi articli de lege creati in sessiunea prezinta a dietei. Asertiunea mea o potu ilustra si cu exemplu, cum sunt: art. de lege pentru instructiunea populara, privilegiulu datu secuiloru, immunitatea

fundatiunilor publice (mai tote unguresci), subveniunarea teatrului magiaru, si asiu mai pota adaug ca in aceasta epoca de libertate mai sustineti in Domniloru, remasitile vechiului sistem de sclav. a le aviticului „corpus juris“ si a le „tripartitul Verboczianu“ in „Szolgabiró-i vestri, preferi du adeca a fi judecatori de „servi“ decat de ceni liberi.

Aceste doue proiecte de lege puse la ordinea de lei si mai vertosu proiectulu subvenitului de premeritatulu si de mine multu stimatulu representan alu cetatii de Pest'a, D. Franciscu Deák, nu sunt ca t'a, decat natural'a emanatiune a centralisatiunii dualistice amintite si inca rigida centralisatiune; sunt alta decat copia fidela a doctrinei inventate propagate de barbatii de statu ai Austriei, in to Europa renumiti, din dilele sistemului Bachianu.

Permiteti-mi, Domniloru, a ve impartes ca i termediu, ca la an. 1865, in Vien'a unu oficier erou austriacu, carele servise si elu in ostea ce pionise pre Muscali din Romania, era pre aci se demice cu sabia sa cea vitegesca, numai pentru cutediasemu a me indoi despre existinta „unitrii natuuni austriace“ pentru carea in to imperiulu nimene nu se insufletia.

De voi luà in considerare ori elaboratulu de missiunii centrale ori proiectulu de lege alu dl Deák, insu-si titlulu asemnatu cu paragrafii submatori, dovedesce ca acele nu sunt decat unu esemtagiu (vragitoria) politicu; pentru ca titlulu acelor proiecte suna despre egal'a indreptatire natuinala, precandu paragrafii nu facu alta, decat stat rescu nemarginit'a predominire a limbei magiare si titlulu de „limba a statului“, ma introducerea ei despune si acolo unde pana acum nu se vîrise inadeca in sanctuariulu afacerilor besericesci, — tote ca d. ministru alu cultelor, in discursulu si de alalta eri, afirmase ca sentimentul relegiunari este inca si mai sublime decat celu natuinalu.

Aceste proiecte de lege nemicescu existinta natuunilor regnicolari din patria, ce e dreptu, numai pre hartia, ca ci asi'e credu cumca de s'ar si priile de onorab. Camera, la aceasta sentintia de moroatoata, natuunile regnicolari, ca totu atatea vi semne de esclamatiune, voru respunde, ceea ce in moritoriu Galileu respunse inquisitorilor pontiali „E pur si muove!“ Aici suntemu vietiu!

Oferindu-mi-se ocaziea catu odata de a conversa cu colegii mei din asta onorab. camera, a sp'a acestei cestiuni momentose, ei eu multa sinceritate dica: ei frate, daca ne incarcaramu cu detor de statu, cu quot'a si dupa ce mai renunciam la dreptulu de a despune a supr'a sangelui si avame nostru, vi vomu mai da si voe de cusuru (pre de ar sp'a) concessioni, atunci nu mai scimus cum se intamnu a casa la alegatorii nostri. Ast'a asiu i tielege-o, dar asemenea alusiune vi mai potu in partea. Intr'o cauza asemenea ponderosa, (a Transilvaniei) unu functiunari de statu, carele si in relatiuni intime cu unu innaltu demnitariu alu generalului actualu, vrendu a-mi cunosc parerile a sp'a cestiunii, dupa ce ne invimesu binisioru i principiu, mi-dise „numai la un'a te facu atent domnule, ca lumin'a nu se pota aprinde la amendor capetele.“ Predeveratu, in se precum „omnis simili tudio claudicat“ asi'e si acest'a, dar' se concedem fie adeverata, eu totu-si credu ca capetulu celu aprosu, pana acum inca arde cu flacara potinte, si ne-am incercat se aprindem celalaltu capetu, nici sucede cu poteri unite a stinge capetulu ce arde...

Dupa premissile acestea, Domniloru, veti primi de sigur motivele, cari me indemnara ca se contine cele doua proiecte de lege si a nume, pentru ca le consideru a fi periculoase patriei comune, pentru ca acele umilesu, apesa si insulta natuunile regnicolari. Apoi se nu uitati, Dloru, ca „Facile aerum ferre possim si inde abest injuria. Etiamque injuriam nisi contr'a constat contumelia. Contumeliam (a tem) nec fortis fert neque ingenuus facit.“ Pote-se mai mare batjocura petru o natuun, decat cam se pune la indoiela existinta ei natuinala si se dcreteza mortea ei politica? Nu sunt indreptatitul colucra la acest'a, ma, de ora-ce lucrulu este o cestiune de onore, asi'e credu ca nimene in camera, este indreptatitul a decide in asta privintia.

(Va urma.)

Siomeut'a-mare, 3 ianuarie 1869.

„Nelegiufulu se umilose, se pleca si cei felicitati caderi in poterea lui.“ Psalmu 10, 11

Precandu dvostra, dle redactoriu serieati in acestu iuntiu diuariu, ca mamaligariloru chioreni li place multu prieciuulu ungurescu, chiorenii chiar' atunci mancau mai mare apetitul din acea mancare eliseica. Nu ne judecati, ci noi avem unu stomacu minunatu; acestu-a primește ce e bunu si constitutiunale, numai mancările romanesci le poate suferi, in daru: despre noi a disu Barnutiu, ca am nutritu totu-de-un'a din privilegie si diplome, apoi ste nu se potu gasi decat in cadrul constituinei magi. Acest'a e cauza, ca iubim totu ce este ungurescu si con-

tutunale, — prin urmare iubim si pre capitanele supremu Ujfalusy, fiind ca si dsa e unguru si constitutiuaale in tomai cum ni place noe.

D'aci vi veti potè splica si dorerea, ce ne-a cuprinsu audiendu ca dsa este denumit comite supremu in cotelu Satu-marelui. Cetindu-se in adunarea districtuale seriose despre denumirea cestunata s'a trecut la protocolu, ca acésta scire „se iâ spre cea mai dorerosa sciintia“ Apoi se fiti vediuta tanguirea unor romani, — unii erau se planga de dorere. Si dieu nu sciu ce s'ar fi intemplat cu bietii lamentanti, deca inteleptulu protonotarii districtuale dlu P. Dragosiu nu viniâ a li splica, cumca prin acea, ca dlu Ujfalusy e denumit comite supremu in Satu-mare, nu este absolvitu de capitaneatu Chiorului. Deci se propune a se tramite una petitiune la inclitu ministeriu ungurescu, ca se binevoieasca a se indurâ spre sierbii sei umiliti din Chioru si se nu-l lipseasca de Ujfalusy!*) Acésta a mai insuflat unu picu de bucuria in bravii romani mamaligari, cari adi dora toti ar' si cadiuti in desperare, deca estu modu nu se afla piétr'a inteleptiunei.

— In adunarea districtuale tienuta la 25—28 ianuariu s'a publicat si aici legea de natiunalitate si cea despre uniu Trniei cu Ungaria.

Referitoriu la legea prima dlu Alessandru Popu de Niresiu, la a dou'a dlu Andrei Medanu fecera motiuenea d'a se pune la protocolu dechiaratiunea cumca districtulu nu este multiumit u cu aceste legi. Mai mare absurditate n'au potutu se scugete dd. propunetori, de catu ca mamaligarii se cuteze a comite una ascmena crima de laesae constitutionis hungaricae, prin carea ar' potè se suscite iu contra-si chiar' si superarea ungurilor!

Relativu la alegerile de deputatu am a vi scrie, ca in Chioru vomu reesi cu doi deputati romani, — fiinduca unuri nu se afla, cari s'ar' candida! Dar' totu-si se esceleze chioenii si in asta privintia sunt decisi a da votu de blamu dlu Andrei Medanu fostu deputatu prin aceea, ca nu-l voru candida mai multu, fiinduca in die'ta trecuta n'a lucratu nimicu. Asie in cerculu Niresiulu e secura resirea dlu Vasiliu Buteanu (numai ni-ar' placere a sci ore dsa e totu celu ce a fostu in 1861) in contr'a dlu Sigismundu Pap. Inse, ca se nu ne aretâmu neloiali facia cu induratulu guvernu, in cerculu Berchesului, contr'a dlu A. Medanu vomu alege pre fratele dlu S. Pap pre dlu Iosifu Pap alias Joska bacs, care sperâmu intru nimicu nu va remanè inderetu de fratele dsale facia cu guvernulu constituional.

Spinul.

Hatieu (Opidulu), in febr. 1869.

In „Kolozsvári Közlöny“ nr. 152 datulu 24 decembvre 1868 sub rubric'a „corr. provinciale“ — d'in comitatulu Huniadorei se face un'a corespondintia cu suscrierea „mai mult“ care luandu ansa d'in eladirea câliloru ferate nu se ruginézia a calumnia Magistratur'a opidului Hatieu. — Intr' adeveru căile ferate au adusu si aducu cu sine multe bune — dara si rele — precum si noe Hatieganiloru in ainte de a vedea aborulu ne aduse cofaritiele d'in corespondintia de susu, ca se inprastie minciuni in lume si d'in Hatieu, ca nu ajungu d'in cele-lalte parti — candu profetii mincinosi mi-ar' fi cunoscuti bataru dupa nume pote ca mi-asu luâ osteneala a resfrange minciunile si calumniele nerusinate in privintia deputatului, — dara aducundu-mi a minte de proverbulu hoc scio pro certo me marginescu pana candu nu-si voru demasâ feciele, a i dechiarâ nu numai de mincinosi dar' si malitiosi. — Mirare ca domnile sale despre adeverurile care circula in Hatieu nu-au luatu notitie si adeca:

Ca Hatieganii ca fosti granicieri au dreptulu de servitute la una padure de certe care de vre-o cătiva ani s'a pusu sub paz'a erarialui Montanu si se administréda prin oficiatulu montanu d'in Huniadorei.

D'in acésta padure Plebanulu romanu-catolicu de aici — in anulu trecutu cu scurtarea drepturilor celor indrepătati, pentru repararea iazului la mor'a sa, au esoperat 100 una sută fire de stegeri de la 6—10" grosime 5—7 orgie lungime, si apoi ce se mai audi, acésta suma de lemne au datu o in parte locitorilor d'in satele vecine Silvasiu si Farcadinu ca se i le duca pe diumatate la mora; mai audituati de o asie negotiatoria, au nu e acésta mai incriminabile decatua acea ca Primariulu nostru e negotiatoriu?

Deca jupanesele plasmuitorie ale corespondentiei mincinoase sunt chiamate a da abusurile publicitatii apoi intru adeveru acésta a Dlu Plebanu cu lemnele merita a fi publicata, pentru ca au insielatu pe troi: pro primo fondulu Eclesiei pentru ca in locu de 100 lemne i-au datu numai 50, pro secundo pe erarialu montanu si pro tertio pe comun'a graniatiare Hatieu pentru ca cu cele 50 de fire d'ins'a au platit u vectorarea celor 50 de fire care trebuescu la repararea iazului morei, asemenea negotiatoria se dice — resipire.

Recumendâmu atentiunii cetitorilor nostri institutulu de asecuratiune, alu carui-a programu urmeza mai la vale si carele pentru frumos'a Transilvania, alu carei-a nume lu porta, are se inaugureze o noa epoca de prosperare. Numele membrilor Directiunii ni dau garantia destulă ca acestu institutu

*) Pota ca domniesi loru li-e frica nu cumva se li-se trimita vr'unu capitaneu supr. romanu.

nu este infintiatu cu intentiune de a esplota in folosole unor parteculari pre locitorii tierei si ca nu este asiediatu pre speculatiune.

Programul Bancei generale de asecuratiune reciproca „Transilvani'a.“

Patrioti!

Patri'a nostra mai angusta — Transilvani'a — posiede multime mare de materialu pentru productivitate industriala, ea deschide industriei unu campu manusu. Cu tote aceste lipsesce mai tota productiunea de ore-care insemnata; de o vietia industriala abia se afla la noi vrc-o urma: — De aceea ti'er'a acésta e supusa in multe trebuinte ale sale speculatiunei straine, intreprinderilor d'in afara, cari n'au lipsitui nici candu, de a storice d'in asta impregiurare trista totu profitulu posibilu pentru sine. Asie Transilvani'a cea seraca de bani esporta pe totu anulu sume insemnante pentru intreprinderi d'in tieri straine.

In tote alte parti ale Monarciei se afla intreprinderi, cari si reversa necontenit binecuvantările loru asupra economiei populare; este acolo locu si comunicatiune destula; acolo tote clasele poporului sunt ocupate. — Numai Transilvani'a nostra n'are inca parte, da se bucurâ de atare stare fericita; d'in contra ea e restrena a-si tramite banii sei in afara pentru acoperirea inmultitelor trebuinte ce are, far' a i se re'ntorce acel'a pe alta cale.

Mai cu sama trebile de asecuratiune costa pe ti'er'a nostra sacrificii grele, pe căile acestei-a esu in totu anulu sume enorme d'in tiéra, cari, daca ar' remanè si s'ar' intrebuinta aici, ar' potè contribui forte multa la multiumirea trebuintelor nostre natiunali-economice. Prin adunarea si buna intrebuintarea in tiéra a baniloru pentru asecuratiuni s'ar' potè celu putieni pune unu inceputu la infintarea unui emporiu pentru comerciu de bani cu poteri proprii, d'in care apoi ar' rezulta de sine aeventulu spre mai bine pe terenul economiei natiunale si prin care s'ar' delaturâ pedecile alece, cari apasa adi la noi desvoltarea starii productive si industriare.

Da, numai unu atare emporiu d'in poteri proprii ne lipsesce! Candu acest'a s'ar' infintia, economia natiunala d'in Transilvani'a si-aru potè ocupà locul ce i se cuvina dupa pusetiunea tierii si a avutie de materialu crudu. Spre acésta sunt de ajunsu contribuirile capitalului micu.

D'in priviri de aceste de o parte, éra de alta parte d'in interesarea viua ce nutrimu pentru economia natiunala d'in Transilvani'a, a esitu planulu nostru, de a face unu pasu spre ameliorarea starii descrise; astu-modu se nascu banc'a de asecuratiune „Transilvani'a“, alu carei scopu statutariu este:

„Inaintarea si asigurarea intereselor patriotice pe terenul institutiunei de asecurare preste totu, si in specialu de o parte a desdaună pe participantii pentru casuri de nonocrocire ori daune nevinuite mai nainte stipulate, ér' de alta parte a esefutu ca capitalele insemnante ce se aduna prin asecurari, d'in cari pana acum trageau folose numai tieri si societati straine, se se conserve respective creeze pentru ti'er'a nostra, ca cu atari capitale si venitul loru se se lucruze spre inaintarea economiei natiunali prin sprigirea intreprinderilor industriare, meseriare si economicie.“

Patrioti! Cu intemeiarea acestu-i institutu a crea unu bine pentru Transilvani'a; contam'u pe participarea, pe sprigirea vostra poterosa!

Cu poteri unite ne va succede a contribui la aeventulu comerciului industriei, meserielor si agriculturei tierii nostre si prin indeplinirea mai departe a intreprinderii acestei-a, vomu potè se delaturâmu numerosele pedece, ce stau la noi in calea creditului.

Banc'a de asecuratiune „Transilvani'a“ se baseza pe principiile reciprocitatii, carea dupa atestatele scientiei si ale esperiintiei dâ pana acum garantiele cele mai bune.

Nu ignorâmu resultatele altoru societati de asecuratiune prin actii d'in afara; cu tote aceste nu se pot nega, ca scopulu loru e castigulu actiunilor: garanti'a loru se marginesc prin desecarea capitalului de actii, care nicaire nu stâ in proportiune armonica cu masele de sume asecurate; durat'a loru finesce cu incetarea interesului actiunilor.

Inse societatile intemeiate pe principiul reciprocitatii trag sigurantia si durata d'in parteciparea nedescabila a membrilor loru, cari sunt si asecuatori si si asecurati intr'o persona.

Banc'a de asecurare „Transilvani'a“ porta negotiele de asecuratiune pentru insu-si lucrul in sine; aici nu absorbu omni singuratici castigulu resultatu, ci acest'a e alu membrilor, alu asecuratilor insu-si. Fia-care asecuratu e totuodata si participantu. Fia-care asecuratu inse trebue se aiba scire despre manipulare si votu in administrare. Adunările generale anuale indreptatiese pe fia-care membru a si-ridica in acele vocea, spre a descoperi retele si spre a propune imbutatarii.

La „Transilvani'a“ administratiunea o porta asie d'indu insu-si membrii, pe candu la societati de actii sorteaza asecuratilor aterna eschisivu de la vointia actiunilor. — Este usioru deci pentru fia-cine a se convinge, ca ce mari folose sunt impreunate cu societatile de asecurare fundate pe principiul reciprocitatii.

Mai cu sama pentru Ardeaua e banc'a, „Transilvani'a“ impreunata cu mari folose: sumele insemnante de bani, cari pan'acum esiu d'in tiéra, remanu aici si părtele loru disponibile se intrebuinteza spre naintarea industriei, comerciu-

lui, meserielor si agriculturei. Cate bunatati se potu crea prin acésta?

De aceea inca odata, amici ai patriei! uniti-ve poterile vostre cu sergentiile nostre si veti face in curendu esperinta, ca economia natiunala a patriei nostre iâ unu aventu imbutatoriu. Numai o rivalitate gola a acelor'a, caroru concuint'a nostra nu le vine la socotela, potu se puna la indoiala folosele, ce noi le oferim. Nu vomu face parada cu numeri de milione; in se sumele mai mici ori mai mari ce ni se voru incede, le vomu administrâ onestu si le vomu intrebuinta punctuosu spre destinatiunea loru statutaria.

Banc'a de asecuratiune „Transilvani'a“ cuprinde patru rami de asecuratiune:

- 1) Asecuratiuni in contr'a focului,
- 2) Asecuratiuni pe vietia,
- 3) Asecuratiuni in contr'a grandinei,
- 4) Asecuratiuni de transportu.

Fia-care ramu formeza pentru sine unu despartimentu propriu si se administreaza in deosebi.

In compunerea statutelor s'au delaturat tote intocmirele acelle vecchi, cari impedeaca manuarea rationala a negocilor de asecuratiune, si intregul organismu s'a datu o forma, pe care o potè precepe fia-care omu. In compunere sunt cuprinse tote midiocele acelle, pentru ca institutul se pota folosi in modulu celu mai usioru.

Intrebuintarea capitalului este regulata dupa principiul, ca partile disponibile ale asecuratiunilor incuse se intorca in interesulu economiei natiunale si cu deosebire se voru luâ aici in consideratiune membrii institutului.

Intreg'a conducere stâ sub inspectiunea autoritatii statutului.

Sabiuu, 11. iuliu 1868.

*Aministratur'a suprema
a bancei generale de asecuratiune
reciproca „Transilvani'a.“*)*

Glodu-Sosmezo, ½ 1869.

Dupa-ce in pretiuitulu diurnal „Federatiunea“ d'in 17—29 ianuariu D. corespondinte d'in comitatulu Solnocului interioru su liter'a G., intre altele vinea me suspiciunâ inaintea publicului romanu, discundu: ca m'au candidat si pe mine de esactoru comitatensu, si ca dora mi-am facutu greseli in capu ca me voru alege? nu potu trece cu vederea acésta fata suspicioasa, netemeinica si vatematoria.

E dreptu ca am fostu candidat, inse candidarea acésta s'a facutu fâra scirea si cererea mea, — eu nu mi-am facutu greseli in capu, ca me voru alege, pentru ca cu nime nu m'am intielesu, pe nime n'am rogatu se-mi dîe voturi, — prin urmare suspiciunarea in cestiune e fâra temeu, pana candu d. corespondinte G. nu va areta contrariulu. D. coresp. G. „ar' dori si speréza,“ ca voi remanè fidelu si pre venitoru corporului natiunali, ca ce de la 1860 in coce am facutu onore natiunii mele cu portarea mea politica si am suscrisu petitiunea maiestatica d'in a. tr.

Eu nu m'am declaratu neci odata, ca nu voi fi patriotu fidelu natiunii mele romane, — me miru, enm a cutzatu D. corespondinte a me suspiciunâ, si d'in ce temeu se magulesc cu „dorirea si sperarea“, ca voi voi remanè si in venitoru fidelu? eu nu voi remanè, fâra am fostu si voi fi — ori in pace ori in lupta — natiunii mele Romane dreptu creditiosu fiu si patriotu, si numai mortea me va desparti de d'ins'a! — eu n'am fostu neci sum proletariu seu renegatu, si aceste vorbe magulitorie, inse petrundiorie si suspiciose le-am cetit u dorere, ele amirosescu a ura personala, — le respingu.

Clemente Hoszu, m. p.

Noutati Straine.

ISPANIA. Representantii natiunii s'au intrunitu la 11 fauру pentru a staveri si confirmâ resultatele luptei de 60 ani respectivu ale revolutiunii conduse la triumfu in 1868. Unu telegramu de la 11 fauру cu raportu la deschiderea corteselor n'i impartasiesce urmatoriele:

„Adi s'au deschisu cortesulu (camer'a constiutanta). Galeriele resunâ de: „Traësca suveranitatea natiunala! — Traësca republic'a!“ La aceste Olozaga responde: „Traësca monarcia!“ — ér' Serano: „Traësca suveranitatea cortesului!“

„Serranc in cuventulu seu salutâ pe represantii natiunii, constatandu renviarea Ispaniei si triumful ideilor moderne — dupa una lupta necurmata de 60 ani. Guvernulu complanâ numai in liniaminte mai mari aren'a planurilor celoru grandeose; liniele principali ale edificiului, ce este a se clădi, voru urmâ totu-de-un'a programului revolutiunii. Oratorulu constateaza, ca libertatea confesiunilor, a pressei si instructiunii, a intrunirii si asociarîi, s'au enunciati dejâ. Chiamarea cortesului va fi a regula libertatile aceste fâra inse a le trunchia.

„Deca guvernulu au facutu unele diespusetiuni — la aparintia pot - controverse (acelor libertati), acésta au facutu-o in favorea revolutiunii. — Au fostu conessiuni poternice, petrunse de spiritulu regimului apusu, si aceste au opusu revolutiunii piedece mari. — Amu fostu destulu de tari a le delatura; guvernulu au

*) Vomu impartesf atâtul d'in despusestiunile transitorie cătu si d'in statute momintele cele principale cari sunt necesarie a fi cunoscute publicului rom.

Red.

sicutu luptă contr'a partitelor vechie si a inpatientilor. Guvernul s'au sciuțu aperă cu energia cuvenita; după triumfu inse nu si-au permis neci una d'intre execuțiunile intrebuintiate d'atâte ori mai de demultu.

„Asasinul de la Burgos, (Unu comisariu alu guvernului voindu a intreprinde ce-va execuție in contr'a arcepscopului d'in Burgos, fu ucis in sacrestia precum se crede — la indemnul preutismei. — Rap.) medilocit de fanatismu, desveli destinul patriei. Economisatiunea rea a guvernului de mai nainte si resbelele portate cu spese enorme au influențiat multu a supr'a cestiunilor finanziarie. Tote depindu de la contilegerea, patriotismul si energi'a dvostre.

„Procentelete detorielor publice, armat'a si marin'a compunu erogatiunile nostre principali. Neconsiderandu recerint'a imperativa — sustinerea credetului, natiunea ispaniola e destulu de mare pentru ca să pota respunde detoriele sale. Ca să nu fia intempiata nepregatita de eventualele perturbatiuni interne si externe.

„Rescol'a d'in insul'a Cuba amu ereditu-o de la guvernul de mai nainte. — Serrano contéza la erosionul armatei si la sucursulu voluntarilor pentru ca să pota invinge. Pacea durabile numai pre base stabile si prin reforme liberali se poate restaură; in urma vomu sdrobî catenele sclaviei (se va desfintă sclavagiu ce esiste inca pre unele insule) findu inse atentu nu cum-va să periclităm margaritiile Antillelor prin una procedura acelerata si necorespondietoria.

„Caderea tronului seculariu nu schimbă in nenie bunele nostre relatiuni fatia cu poterile straine; ma d'in contra simpatia unor-a s'au potentiatu intr-un modu remarcabilu. Mai multi domnitori, cari se indoieau a recunoscere caderea sistemei inbetranite, recunoscera fără intardare straformările indeplete.

„Guvernul predă adi cortesului poterea, ce i s'au concreti, nescirbata. Concordia si odenea dominante dovedescu, că proverbiu a binecuvantă oper'a santa a revolutiunii incepute cu atâtu norocu; si acuma chiamarea cortesului este a o termină totu cu aceea-si norocire.”

GRECI'A. Cirile mai nove ni spunu, că retragundu-se ministeriul lui Bulgaris (fiindu-că n'au voită a acceptă dechiaratiunea conferintiei) Zaimis compuse noulu cabinetu, care acordă decisiunile conferintiei. Membrii acestui cabinetu sunt: Zaimis presedinte si ministru de interne, Sutios de resbelu, Avierinos de finanțe, Petiolis de justitia, Sarabas de cultu, Trinchetta de marina, si Delyanis de externe. Programul cabinetului e: decisiunile conferintiei se accepteza si sunt a se susține cătu mai curendu.

Acesti-a sunt barbatii, cari au avutu curagiulua da pieptu cu torintele celu potinte alu aspiratiunilor si patriotismului natiunii cline. — Nu cercâmu cum voru potă reesf. Atâta-a ni spunu faimete mai recenti, că poporul elinu e forte aplecatu a da pasortu regelui George si cabinetului Zaimis. Deacă scirea acăstă a s'ar' realisă, elinu voru proclamă republă si acăstă va dechide lupt'a in Orientu. — De alta parte se afirma că Russi'a au abdîsu — celu putien pro momento — d'a sprigini votulu si nisuintele Greciei respectivu ale poporeloru orientului. — Vederemo.

Prințipele Walewsky s'a rentorsu la Parisu cu respunsulu indestulitoriu, care s'au si notificatu poterilor partecipanti la conferint'a de Parisu, care va tienă siedintia in 16 l. c. pentru a serbă triumful dictaturei sale.

Si acum ne intrebâmu: pacea Europei este ore ascurata, cestiunea orientului este ore resolvita? Nu si éra nu. Numai libertatea si unitatea natiunala va garantă eternitatea pacei si a ecilibriului europeanu.

Varietati.

„**(Sinodulu ecumenicu).** „Agence Havas“ spune, că pregatirile curgu necurmatu pentru ocasiunea intrunirii s. parinti. Siedintele se voru tienă in baserec'a santului Petru, in partea d'in drépt'a, care singura formă una basereca cu marime de 800 metre patrate, incapandu in ea 2000 person. Seauanele invelite cu purpură verde sunt arangiate in form'a amfiteatru, in patru-spre-dieci s'ră, si dau locu la 900 person, si intre acesti-a la 880 legalatori. Limba consularilor va fi eschisivu cea latina, si fiindu-că pronunciarea ei varieza in diferitele tiere, se voru aplică stenografi d'in tote natiunile representante. Sinodulu se va deschide in diecemvre an. cur. si va dură numai 3-4 lune, ca astu-fel se parinti se pota sosii acasa pre la pasci. — Chiamarea sinodului va fi a mediuloc consuntantă intre disciplin'a bisericesca si institutiunile lumii moderne.

„**(Consulatul turcesc in Pest'a).** La propunerea cancellariului imperialu Maj. sa imperatulu a datu indatinat'a esecuitura pentru instalarea lui Ali Nizami Bey de consul generalu turcesc in Pest'a.

„**(Deschiderea Dietei).** D'in funte siguru primim scirea pozitiva despre diu'a convocării dietei, aceea este 20 aprile a. c. pre acesta diu'a adeca sunt poftiti a se infatisă deputatii d'in Croati'a, in urmarea unui ordinu ministerialu datu către autoritătile croatice pentru punerea la cale a alegerilor dietale.

„**In comitatul Ugocea.** s'a intrudus statariul si nu se scie că — pentru ce?

„**(Poetu surdu-mutu.)** In statele unite Americane traește Isacu Bon d lipsit u de darulu audiului si alu cuvenită, atragandu atentiunea si admiratiunea lumii prin operele sale poetice si mai alesu prin fabulele sale interesante.

„**(Multiamita publica.)** Dl. vicariu foraneu alu Fagarasului, Ioane Antonelli, a tramesu 10 fl. a. v. pentru concertulu tenu tu in 14 mai a. tr. in folosulu societatei de lectura a junimei studiose d'in locu. Deci societatea, conform decisiunei sale d'in siedint'a ultima, tenu tu in ianuarie a. c., cu placere aduce viau multiamita, atâtu Dlui vicariu, cătu si totutoru dloru, cari contribuindu la sum'a amenită, au binevoită a ajută societatea nostra in interesulu desvoltarei si inaintarei culturei nostre natiunali. Blasius, ian. 1869. — Nicolau Petru v.-pres. societ. de lect. Iosif Vasile.

Sciri electrice.

Aten'a, 10 fauru. (La 6 ore ser'a.) Se inscintea oficiosu, că cabinetulu s'au constituitu dejă. Zaimis e ministru presedinte si de interne, Sutios de resbelu, Avierinos de finanțe, Petiolis de justitia, Sarabas de cultu, Trinchetta de marina, si Delyanis de externe. Programul cabinetului e: decisiunile conferintiei se accepteza si sunt a se susține cătu mai curendu.

Bucuresci, 9. fauru. Interpelatiunea, facuta in caus'a rechiamării generariului Macedonschy in servitiulu său de mai nainte, produse una disputa infocata. Partit'a stanga pretindea, ca rechiamarea să se dechiare de nelegală. Ministrul presedinte dechira pe Ionu Brăteanu si partit'a lui de inimici (?) ai patriei. E verosimilu, că guvernul va disolve camera.

Sanpetrburg, 10 fauru. Unu ucazu imperialu demanda congedarea provisoria a unui contingent de soldati supranumerali.

Bucuresci, 11 fauru. Camer'a acceptă eri cu 68 contr'a 42 voturi propunerea pentru cassarea reabilitării generariului Macedonschy. Primirea acestei propunerii se considera ca votu de neincredere pentru guvern.

Madrid, 11 fauru. 28 carlisti internati in Bayonne au facutu dispusetiuni pentru a trece confinile ispaniole.

Bucuresci, 11 fauru. Dupa-ce principale nu acceptă demisiunea ministeriului, unu decretu domnescu desolve ambe camerele. Dupa comunicarea decretului desolverioru camer'a primă propunerea guvernului pentru a se termină pertratarea bugetului inainte de disolvere. Camer'a acceptă en bloc bugetul. Nou'a camera se va conchiamă la terminul legalu.

Vien'a, 11 fauru. Eri s'a detiermuritu in consiliulu ministerialu adaugarea numerului deputatilor d'in Reichsrath la 303; propunerea ministrului Gisera de a-lu urcă la 406 membri, nu se primă.

Vien'a, 11 fauru. Acceptarea dschiaratiunii d'in partea Greciei s'a notificatu poterilor reprezentate in conferintia. — Not'a respectiva a guvernului grecescu si-esprime parerea de reu, că in conferintia nu s'a datu votu decisivu representantului Greciei Rangabe, si aréta scopulu guvernului, că voiesce a disolve camer'a.

Vien'a, 11 fauru. Fostulu ministru romanu de finanțe Steege negoțiea in caus'a juredictiunei consularie, si are putiene prospecte pentru realizarea dorintelor sale, fiindcă că acele nu afia resunetu in Vien'a.

Vien'a, 11 fauru. „Correspondentia“ spune cu reserva, că in Lissabon'a se pregatesce una manifestatiune militara in favorea Uniunii Iberice.

Madrid, 11 fauru. (Deschiderea Cortesului.) Serrano salută pe representanti, si accentuă in cuventulu său reuniarea Ispaniei după lupt'a de 60 ani. Mai departe constatăză, că s'au proclamatu libertăti, a caroru regulare e resevata cortesului, că dispusițiunile guvernului, la aparintia contrarie acelorui libertăti, s'au facutu in favorea revolutiunii, si se potu

justifică si prin gravitatea situatiunii. Tote depindu de la contilegerea cortesului.

Natiunea ispaniola va respunde detorielor de statu, si este destulu de precauta, ca eventualele turburări interne si externe se o afle gât'a. Serrano contéza la armata si voluntari, si in urma accentuăa necesitatea eliberării sclavilor.

Bucuresci, 12 fauru. In România Mica, pre langa tota precautiv'a autoritătilor, se ivescu proclamatiuni mazziniste, cari chiama la rescola poporele orientului.

Constantinopol, 12 fauru. Padisahulu Persiei a pornit u cu una armata insemnată cătra Bagdadu. Port'a a tramsu 10,000 feori la frunta rile Persiei.

Paris, 11 fauru. Unu telegramu d'in Aten'a de la 9 l. c. anuncia, că noulu ministeriu a conchiamatu camer'a. Restabilirea relatiunilor diplomatice cu Port'a inca va urmă cătu mai curendu; in se respectivii representanti de pana acum'a se voru in lo- cu pri altii.

Vien'a, 12. fauru. In martia viitoria conferinta va tienă siedintia pentru a primă dechiaratiunea Greciei. Totu atunci se va publică si procesulu veritable alu conferintiei.

Bucuresci, 12. fauru. Partit'a actiunaria nisuesce a si-formă legiuni proprii. Ministeriul voiesce a abdice. Se pare că Brăteanu va deveni in scurtu presedinte alu consiliului ministeriale.

Aten'a 12. fauru. Interventiunea materiala in favorea dinastiei e verosimila. In intru să organiza legiuni. Caderea său caletori'a regelui e probabila.

Bucuresci, 12. fauru. Senatulu nu s'a disolvit, ci numai s'au amanatu pana la conchiamarea camerei celei noue.

Paris, 12 fauru. „Patrie“ comunica scrisoare d'in Bucuresci, spunendu, că revolutiunarii se prengatesc la una lupta resoluta contr'a ministeriului, si cumpera arme si munitiune multa. Ministeriul e resolutu a sustină pacea si a respectă convențiunile.

Mitilen'a, 12 fauru. Portulu de Mitilenă va deveni liberu, pentru a ruină Smirn'a unde există simpatie viue in favorea Greciei. Totu suditii greci sunt constrinsi a parasi insul'a.

Responsuri. Dlui A... R. Dragănescu, neci scrisoare neci avisare n'am primitu. Cercati. De altmirea dispusetiunea d'in parte-ne s'au facutu. — Dlui P... Ch. Govosdi'a: aveti a mai adauge 2 fl si sunteti prenotati pre unu anu in tregu. Esemplariul vi-se tramite regulatu la adres'a Dlui I... P. in Lugosiu. — D. I. C. Dr... Fagarasiu, nu intielegem repetirea, unu exemplariu, două? Se poate, dar pentru retiparire separata tipografulu cere 20 fl. de 500 exemplarile; adega nr. ce se ieă de base la ori ce tiparitura. Dlui N... P. in Carlsdorf: adres'a este in regula, daca totu si ati primitu exemplariul Comunității de Nicolini, gresiel'a invederă este a oficiului postalu. — D. C... P. in Saplună: adres'a s'au indreptat, de altmirea nri s'au speditu toti, cercati la of. post. — D. G. S. Gr... Segedinu: pentru societatea de lect. s'au facutu desp. totu ca si in an. tr. — Dloru I. P... in Campeni si I. D... si A. A. T... in Abrudu: adresele vi se perduse la tipografia, s'au indreptat. — Dlui Gr. M... adres'a este asi, dar si rut'a principală trebuie să se semnechiara pentru oficiile post. cari d'in contra afla nodu in parapu. — Dlui V. O... in K. Sant. Miklos, sunteti indusi sub nr. protoc. 4231, si vi-se speduesc regulatu. — D. I. B. M. Sigetu: tote adresele sunt in regula, pote fi că vre una se va fi scrisu gresit pre legatore, se tiparesc si atunci gresiele nu se voru potă intemplă.

Pentru DD. abonati mai tardiu si pentru ce se prenumera inca, avemu să incunoscem că d'in cei 10 nri primari exemplarile nu mai sunt. Inse abonamentul respectivilor se va prolongă cu 10 nr. inainte său la abonarea viitoră li-se va scăda d'in pretiu ceea ce se vine pentru dieci nri.

D'in anul trecut mai avemu căteva exemplarile si se voru tramite după potintia atâti-a nri căti sunt la adresă dloru cari au poftit.

Fiindu că mai multe reclamatiuni ni vinu in epistole si sigilate prin urmare francate (platite) ba chiar si recomandate, odata pentru totu deaună rogăm pr. cetitorii nostri ca să crutie spesele si să reclame in epistole deschise ad. ne sigilate, ne francate, că ce pte reclamatiuni nu se platesc nemică si epistolele vinu nesmitit la Redact. Reclamatiunile să se facă indata ce va lipi unu nr. anterioru nrlui urm. primitu.

Proprietariu, redactoru responditoru si editoriu:
ALEANDRU ROMANU.